

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 13 grudnia 2018 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Współpraca wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych –
Decyzja ramowa 2002/584/WSiSW – Europejski nakaz aresztowania – Artykuł 4 pkt 6 –
Podstawa fakultatywnej odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania – Przesłębstwo będące
podstawą skazania na karę pozbawienia wolności w wydającym nakaz państwie członkowskim, które
w wykonującym państwie członkowskim jest zagrożone tylko karą grzywny

W sprawie C-514/17

mającej za przedmiot wnioszek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie
prejudycjalnym, złożony przez cour d'appel de Liège (sąd apelacyjny w Liège, Belgia) postanowieniem
z dnia 3 sierpnia 2017 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 23 sierpnia 2017 r., w postępowaniu
dotyczącym wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego przeciwko:

Marinowi-Simionowi Sutowi

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: R. Silva de Lapuerta (sprawozdawca), wiceprezes, pełniący obowiązki prezesa pierwszej izby,
J.C. Bonichot, A. Arabadjiev, C.G. Fernlund i S. Rodin, sędziowie,

rzecznik generalny: Y. Bot,

sekretarz: M. Ferreira, główny administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 21 czerwca 2018 r.,
rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu M.S. Suta, przez adwokata R. Destexhe,
- w imieniu rządu belgijskiego przez C. Van Lul, C. Pochet oraz J.C. Halleux, działających
w charakterze pełnomocników, wspomaganych przez J. Maggio, eksperta,
- w imieniu rządu niemieckiego przez T. Henzega oraz J. Möllera, działających w charakterze
pełnomocników,
- w imieniu rządu hiszpańskiego przez M.J. Garcíę-Valdecasas Dorrego, działającą w charakterze
pełnomocnika,
- w imieniu rządu niderlandzkiego przez M. Bulterman i J. Langera, działających w charakterze
pełnomocników,

* Język postępowania: francuski.

- w imieniu rządu austriackiego przez C. Pesendorfer, działającą w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu rumuńskiego przez C.R. Cantăra, E. Gane, R.M. Mangu oraz L. Lițu, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez R. Troostersa oraz S. Grünheid, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 6 września 2018 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 4 ust. 6 decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (Dz.U. 2002, L 190, s. 1), zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. (Dz.U. 2009, L 81, s. 24) (zwanej dalej „decyzją ramową 2002/584”).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania w sprawie wykonania w Belgii europejskiego nakazu aresztowania wydanego w dniu 26 sierpnia 2011 r. przez organy rumuńskie wobec Marina-Simiona Suta.

Ramy prawne

Prawo Unii

Decyzja ramowa 2002/584

- 3 Motywy 5, 6 i 10 decyzji ramowej 2002/584 mają następujące brzmienie:
 - „(5) Cel Unii, jakim jest ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, prowadzi do zniesienia ekstradycji między państwami członkowskimi i zastąpienia jej systemem przekazywania osób między organami sądowymi. W dalszej perspektywie wprowadzenie nowego, uproszczonego systemu przekazywania osób skazanych bądź podejrzanych w celach wykonania wyroku lub wszczęcia postępowania prowadzącego do wydania wyroku w sprawach karnych [wykonania wyroku lub ścigania] stwarza możliwość usunięcia [umożliwia wyeliminowanie] złożoności obecnych procedur ekstradycyjnych i związanej z nimi możliwości [związanego z nimi ryzyka] przewlekania postępowania. Dominująca do dziś między państwami członkowskimi tradycyjna współpraca w zakresie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości powinna zostać zastąpiona przez system swobodnego przepływu orzecznictwa sądowego [Dominująca do dziś między państwami członkowskimi tradycyjna współpraca powinna zostać zastąpiona przez system swobodnego przepływu w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości orzeczeń] w sprawach karnych, obejmujący zarówno decyzje prawomocne, jak i nieprawomocne [obejmujący zarówno orzeczenia wydane w toku postępowania, jak i kończące postępowanie].
 - (6) Europejski nakaz aresztowania przewidziany w niniejszej decyzji ramowej stanowi pierwszy konkretny środek w dziedzinie prawa karnego wprowadzający [w życie] zasadę wzajemnego uznawania, którą Rada Europejska określa [określiła] jako kamień węgielny współpracy sądowej.

[...]

(10) Mechanizm europejskiego nakazu aresztowania opiera się na wysokim stopniu zaufania w stosunkach między państwami członkowskimi [...].

4 Artykuł 1 tej decyzji ramowej, zatytułowany „Definicja europejskiego nakazu aresztowania i zobowiązania do jego wykonania”, w ust. 1 i 2 przewiduje:

„1. Europejski nakaz aresztowania stanowi decyzję sądową wydaną [orzeczenie sądowe wydane] przez państwo członkowskie w celu aresztowania [zatrzymania] i przekazania przez inne państwo członkowskie osoby, której dotyczy wniosek [nakaz], w celu przeprowadzenia postępowania karnego lub wykonania kary pozbawienia wolności bądź środka zabezpieczającego [polegającego na pozbawieniu wolności].

2. Państwa członkowskie wykonują każdy europejski nakaz aresztowania w oparciu o zasadę wzajemnego uznawania i zgodnie z przepisami niniejszej decyzji ramowej”.

5 Artykuł 3 tejże decyzji ramowej wymienia trzy „[podstawy obligatoryjnej odmowy] wykonania europejskiego nakazu aresztowania”.

6 Artykuł 4 tej decyzji ramowej, zatytułowany „Fakultatywna odmowa [Podstawy fakultatywnej odmowy] wykonania europejskiego nakazu aresztowania”, wymienia w siedmiu punktach wspomniane podstawy. Punkt 6 tego artykułu stanowi w tym względzie:

„Wykonujący nakaz organ sądowy może odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania:

[...]

6) jeśli europejski nakaz aresztowania został wydany w celu wykonania kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego [polegającego na pozbawieniu wolności], a osoba, której dotyczy wniosek, jest obywatelem wykonującego nakaz państwa członkowskiego lub w tym państwie stale przebywa [osoba, której dotyczy nakaz, przebywa w wykonującym nakaz państwie członkowskim, jest jego obywatelem lub ma w nim miejsce zamieszkania], a państwo to zobowiązuje się wykonać karę pozbawienia wolności lub środek zabezpieczający zgodnie z jego prawem krajowym”.

7 Artykuł 5 decyzji ramowej 2002/584, zatytułowany „Gwarancje ze strony wydającego nakaz państwa członkowskiego udzielane w szczególnych przypadkach”, przewiduje:

„Wykonanie europejskiego nakazu aresztowania przez wykonujący nakaz organ sądowy może, z mocy prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego, podlegać następującym warunkom:

[...]

3) w przypadku gdy osoba, której dotyczy europejski nakaz aresztowania do celów ścigania, jest uznawana za obywatela lub osobę stale przebywającą w wykonującym nakaz państwie członkowskim [jest obywatelem wykonującego nakaz państwa lub ma w nim miejsce zamieszkania], przekazanie następuje pod warunkiem [przekazanie może zostać uzależnione od warunku], że osoba ta po rozprawie [po jej wysłuchaniu] zostaje przekazana [zostanie ponownie przekazana] do wykonującego nakaz państwa członkowskiego w celu odbycia tam kary pozbawienia wolności lub wykonania środka zabezpieczającego [polegającego na pozbawieniu wolności], orzeczonych w wydającym nakaz państwie członkowskim”.

Decyzja ramowa 2008/909

- 8 Motyw 12 decyzji ramowej Rady 2008/909/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności – w celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej (Dz.U. 2008, L 327, s. 27), zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. (Dz.U. 2009, L 81, s. 24) (zwanej dalej „decyzją ramową 2008/909”) stanowi:

„Niniejsza decyzja ramowa powinna być stosowana odpowiednio również do wykonywania kar w przypadkach objętych art. 4 ust. 6 i art. 5 ust. 3 decyzji ramowej [2002/584]. Oznacza to między innymi, że bez uszczerbku dla przywołanej decyzji ramowej państwo wykonujące może sprawdzić, czy istnieją podstawy odmowy uznania i odmowy wykonania określone w art. 9 niniejszej decyzji ramowej [...] jako warunek uznania i wykonania wyroku w celu stwierdzenia, czy należy wydać [przekazać] daną osobę, czy też wykonać karę w przypadkach objętych art. 4 ust. 6 decyzji ramowej [2002/584]”.

- 9 Zgodnie z art. 25 decyzji ramowej 2008/909 „[b]ez uszczerbku dla decyzji ramowej [2002/584] przepisy niniejszej decyzji ramowej mają odpowiednio zastosowanie w zakresie, w jakim są zgodne z przepisami tej decyzji ramowej, do wykonywania kar, w przypadku gdy państwo członkowskie rozpocznie wykonywanie kary w sprawach objętych art. 4 ust. 6 tej decyzji ramowej lub gdy działając na mocy art. 5 [pkt] 3 tej decyzji ramowej, postawiło ono warunek, że dana osoba musi wrócić, aby odbyć karę w danym państwie członkowskim, dzięki czemu nie uniknie ona kary”.

Prawo belgijskie

- 10 Artykuł 6 pkt 4 loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d'arrêt européen (ustawy z dnia 19 grudnia 2003 r. o europejskim nakazie aresztowania, *Moniteur belge* z dnia 2 grudnia 2003 r., zwanej dalej „belgijską ustawą o europejskim nakazie aresztowania”), który transponuje do prawa belgijskiego art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584, stanowi, że wykonania można odmówić, „jeśli europejski nakaz aresztowania został wydany w celu wykonania kary lub środka zabezpieczającego, a osoba, której dotyczy nakaz, jest obywatelem Belgii lub ma w tym państwie miejsce zamieszkania, zaś właściwe organy belgijskie zobowiązują się wykonać tę karę pozbawienia wolności lub ten środek zabezpieczający zgodnie z prawem belgijskim”.
- 11 Loi du 15 mai 2012 relative à l'application du principe de reconnaissance mutuelle des peines ou mesures privatives de liberté prononcées dans un État de l'Union européenne (ustawa z dnia 15 maja 2012 r. w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania kar pozbawienia wolności lub innych środków polegających na pozbawieniu wolności orzeczonych w państwie członkowskim Unii Europejskiej, *Moniteur belge* z dnia 8 czerwca 2012 r., zwana dalej „ustawą z dnia 15 maja 2012 r.”), transponująca decyzję ramową Rady 2008/909, przewiduje możliwość dostosowania kary, jeśli jej wymiar lub rodzaj są niezgodne z prawem belgijskim. Wyraźnie jednak przewidziano, że w przypadku dostosowania ta kara lub ten środek muszą odpowiadać możliwie najściślej karze orzeczonej w państwie wydającym nakaz, a kara ta nie może zostać zamieniona na karę pieniężną.
- 12 W tym zakresie z postanowienia odsyłającego wynika, że belgijski cour constitutionnelle (trybunał konstytucyjny) uznał w swoim wyroku z dnia 27 lutego 2014 r., iż kara grzywny – jeśli chodzi o jej rodzaj – nie odpowiada karze pozbawienia wolności lub środkowi polegającemu na pozbawieniu wolności i że zamiana orzeczonej kary pozbawienia wolności lub środka polegającego na pozbawieniu wolności na karę grzywny jest sprzeczna z zasadą wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych.
- 13 Z postanowienia odsyłającego oraz z uwag rządu belgijskiego wynika także, że na mocy art. 17 pkt 1 i art. 30 loi relative à la police de la circulation routière (ustawy dotyczącej wykroczeń w ruchu drogowym, *Moniteur belge* z dnia 27 marca 1968 r.) przestępstwa objęte europejskim nakazem aresztowania rozpatrywanym w postanowieniu odsyłającym są zagrożone tylko karą grzywny.

Spór w postępowaniu głównym i pytania prejudycjalne

- 14 Wyrokiem z dnia 8 czerwca 2011 r. Judecătoria Carei (sąd pierwszej instancji w Carei, Rumunia) skazał M.S. Suta, obywatela Rumunii, na karę pozbawienia wolności w wymiarze jednego roku i dwóch miesięcy za kierowanie pojazdem bez ważnej tablicy rejestracyjnej i bez ważnego prawa jazdy, a także za spowodowanie wypadku.
- 15 Marin-Simion Sut opuścił Rumunię, by udać się do Francji.
- 16 W dniu 26 sierpnia 2011 r. organy rumuńskie wydały europejski nakaz aresztowania przeciwko M.S. Sutowi w celu jego przekazania na potrzeby wykonania wyroku z dnia 8 czerwca 2011 r.
- 17 W lutym 2015 r. M.S. Sut udał się do Belgii, gdzie od tego czasu zamieszkuje i wraz ze swoją żoną wykonuje działalność na własny rachunek.
- 18 W dniu 13 lipca 2017 r. prokurator przy tribunal de première instance de Liège (sądzie pierwszej instancji w Liège, Belgia) zwrócił się o przekazanie M.S. Suta w celu wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego w dniu 26 sierpnia 2011 r. Pismem z dnia 13 lipca 2017 r. M.S. Sut odmówił zgody na to przekazanie, a następnie, pismem z dnia 14 lipca 2017 r., zwrócił się do niego o wykonanie kary w Belgii.
- 19 Postanowieniem z dnia 19 lipca 2017 r. tribunal de première instance de Liège (sąd pierwszej instancji w Liège) zarządził wykonanie europejskiego nakazu aresztowania.
- 20 Marin-Simion Sut wniósł zażalenie na to postanowienie do cour d'appel de Liège (sądu apelacyjnego w Liège, Belgia), na podstawie art. 6 pkt 4 belgijskiej ustawy o europejskim nakazie aresztowania, który transponuje do prawa belgijskiego art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584.
- 21 W tym względzie sąd odsyłający stwierdza przede wszystkim, że M.S. Sut ma miejsce zamieszkania na terytorium Belgii i posiada w tym państwie więzi gospodarcze i rodzinne, a zatem można go uznać za „osobę, której dotyczy [nakaz], [która przebywa w wykonującym nakaz państwie członkowskim]” w rozumieniu art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584. Sąd ten podnosi następnie, że przestępstwa, które zostały ukarane przez Judecătoria Carei (sąd pierwszej instancji w Carei) karą pozbawienia wolności, podlegają w Belgii tylko karze grzywny i wreszcie że ustawa z dnia 15 maja 2012 r., która transponuje do prawa belgijskiego art. 8 ust. 3 decyzji ramowej 2008/909 i przewiduje możliwość dostosowania kary, jeśli jej wymiar lub rodzaj są niezgodne z prawem belgijskim, wyraźnie zakazuje zamiany kary pozbawienia wolności na karę grzywny.
- 22 Na podstawie tych okoliczności prokurator belgijski uważa, że kara orzeczona przez Judecătoria Carei (sąd pierwszej instancji w Carei) nie może zostać wykonana w Belgii zgodnie z prawem belgijskim i że dlatego też M.S. Sut nie może powoływać się na przewidzianą w art. 6 pkt 4 belgijskiej ustawy o europejskim nakazie aresztowania podstawę fakultatywnej odmowy wykonania.
- 23 Sąd odsyłający zastanawia się jednak nad stosownością takiej wykładni w świetle orzecznictwa Trybunału, które umożliwia wykonującemu nakaz organowi sądowemu przypisanie szczególnej wagi zwiększeniu szans resocjalizacji osoby, której dotyczy nakaz, po wykonaniu kary, na którą osoba ta została skazana (zob. w szczególności wyroki: z dnia 5 września 2012 r., Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, pkt 32; a także z dnia 29 czerwca 2017 r., Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, pkt 21), przy jednoczesnym zapewnieniu wykonania kary wymierzonej przez państwo wydające nakaz, a także w świetle motywów decyzji 2008/909 w tym zakresie, a zwłaszcza jej motywu 9.

- 24 W tych okolicznościach cour d'appel de Liège (sąd apelacyjny w Liège) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584 można interpretować w ten sposób, że nie ma on zastosowania do czynów, za które została orzeczona kara pozbawienia wolności przez sąd państwa wydającego nakaz, w przypadku gdy te same czyny podlegają w państwie wykonującym nakaz tylko karze grzywny, a zatem niemożliwe jest – zgodnie z prawem krajowym państwa wykonującego nakaz – wykonanie kary pozbawienia wolności w wykonującym nakaz państwie członkowskim, ze szkodą dla resocjalizacji osoby skazanej oraz jej więzów rodzinnych, społecznych, gospodarczych czy innego rodzaju?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 25 Poprzez swoje pytanie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584 należy interpretować w ten sposób, że w przypadku gdy, tak jak sprawie rozpatrywanej w postępowaniu głównym, osoba, której dotyczy europejski nakaz aresztowania wydany w celu wykonania kary pozbawienia wolności, ma w wykonującym nakaz państwie członkowskim miejsce zamieszkania oraz posiada w nim więzi rodzinne, społeczne i zawodowe, wykonujący nakaz organ sądowy może, ze względów związanych z resocjalizacją wspomnianej osoby, odmówić wykonania tego nakazu, nawet jeśli przestępstwo będące podstawą wspomnianego nakazu jest zagrożone – zgodnie z prawem wykonującego nakaz państwa członkowskiego – tylko karą grzywny.
- 26 Na wstępie należy przypomnieć, że celem decyzji ramowej 2002/584 – jak wynika w szczególności z jej art. 1 ust. 1 i 2, a także z jej motywów 5 i 7 – jest zastąpienie wielostronnego systemu ekstradycji opartego na Europejskiej konwencji o ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r. systemem przekazywania między organami sądowymi osób skazanych bądź podejrzanych w celu wykonania wyroku lub przeprowadzenia postępowania karnego, przy czym ten drugi system jest oparty na zasadzie wzajemnego uznawania [wyrok z dnia 25 lipca 2018 r., Minister for Justice and Equality (Nieprawidłowości w systemie sądownictwa), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, pkt 39 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 27 Decyzja ramowa 2002/584 służy zatem, dzięki ustanowieniu nowego, prostszego i wydajniejszego systemu przekazywania osób skazanych lub podejrzanych o naruszenie przepisów ustawy karnej, ułatwieniu i przyspieszeniu współpracy sądowej, przyczyniając się w ten sposób do realizacji wyznaczonego Unii celu, jakim jest ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w oparciu o wysoki stopień zaufania, jakie powinno istnieć między państwami członkowskimi [wyrok z dnia 25 lipca 2018 r., Minister for Justice and Equality (Nieprawidłowości w systemie sądownictwa), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, pkt 40 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 28 W obszarze regulowanym decyzją ramową 2002/584 zasada wzajemnego uznawania, stanowiąca, jak wynika zwłaszcza z jej motywu 6, kamień węgielny współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych, znajduje zastosowanie w art. 1 ust. 2 tej decyzji ramowej, wprowadzającym regułę, zgodnie z którą państwa członkowskie wykonują każdy europejski nakaz aresztowania w oparciu o zasadę wzajemnego uznawania i zgodnie z przepisami tej samej decyzji ramowej. Wykonujące nakaz organy sądowe mogą co do zasady odmówić wykonania takiego nakazu wyłącznie z enumeratywnie wyliczonych powodów odmowy wykonania, przewidzianych w decyzji ramowej 2002/584, a wykonanie europejskiego nakazu aresztowania można uzależnić wyłącznie od jednego z warunków ściśle określonych w art. 5 tej decyzji ramowej. W konsekwencji wykonanie europejskiego nakazu aresztowania stanowi zasadę, zaś odmowa wykonania jest przewidziana jako wyjątek, który należy interpretować ściśle [wyrok z dnia 25 lipca 2018 r., Minister for Justice and Equality (Nieprawidłowości w systemie sądownictwa), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, pkt 41 i przytoczone tam orzecznictwo].

- 29 Decyzja ramowa 2002/584 wyraźnie wskazuje podstawy obligatoryjnej (art. 3) i fakultatywnej (art. 4 i 4a) odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania, a także gwarancje, jakich powinno udzielić wydające nakaz państwo członkowskie w szczególnych przypadkach (art. 5) [zob. wyrok z dnia 25 lipca 2018 r., Minister for Justice and Equality (Nieprawidłowości w systemie sądownictwa), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, pkt 42 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 30 O ile zasada wzajemnego uznawania stanowi podstawę systematyki decyzji ramowej 2002/584, o tyle nie oznacza ona jednak bezwarunkowego obowiązku wykonania wydanego nakazu aresztowania. W rzeczywistości bowiem system owej decyzji ramowej, co wynika w szczególności z jej art. 4, pozostawia państwom członkowskim możliwość zezwolenia właściwym organom sądowym na rozstrzygnięcie w szczególnych przypadkach, że orzeczona kara powinna zostać wykonana na terytorium państwa członkowskiego wykonującego nakaz (wyrok z dnia 5 września 2012 r., Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, pkt 30 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 31 Wynika to w szczególności z art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584, który wymienia jedną z podstaw fakultatywnej odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania, zgodnie z którą wykonujący nakaz organ sądowy może odmówić wykonania takiego nakazu, jeśli został on wydany w celu wykonania kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego polegającego na pozbawieniu wolności, a osoba, której dotyczy nakaz, przebywa w państwie członkowskim wykonania nakazu, jest jego obywatelem lub ma w nim miejsce zamieszkania, zaś państwo to zobowiązuje się do wykonania tej kary lub tego środka zabezpieczającego zgodnie ze swoim prawem krajowym.
- 32 Z brzmienia tego przepisu wynika zatem, że zastosowanie tej podstawy fakultatywnej odmowy wykonania jest uzależnione od spełnienia dwóch warunków, a mianowicie, po pierwsze, że osoba, której dotyczy nakaz, przebywa w wykonującym nakaz państwie członkowskim, jest jego obywatelem lub ma w nim miejsce zamieszkania, a po drugie, że państwo to zobowiązuje się do wykonania tej kary lub tego środka zabezpieczającego zgodnie ze swoim prawem krajowym.
- 33 Ponadto, jak już stwierdził Trybunał, z brzmienia art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584, a w szczególności sformułowania „może” wynika również, że w przypadku gdy państwo członkowskie postanowiło transponować ten przepis do prawa wewnętrznego, wykonujący nakaz organ sądowy powinien jednak korzystać z zakresu uznania w kwestii, czy należy odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania. W tym zakresie organ ten powinien uwzględnić cel, do jakiego zmierza ustanowiona w tym przepisie podstawa fakultatywnej odmowy wykonania, który zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału polega na umożliwieniu wykonującemu nakaz organowi sądowemu przypisania szczególnej wagi zwiększeniu szans resocjalizacji osoby, której dotyczy nakaz, po wykonaniu kary, na którą osoba ta została skazana (zob. wyrok z dnia 29 czerwca 2017 r., Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, pkt 21 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 34 W odniesieniu, w pierwszej kolejności, do pierwszego z warunków ustanowionych w art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584 Trybunał już uściślił, że osoba, której dotyczy nakaz, „ma miejsce zamieszkania” w państwie członkowskim wykonania nakazu, jeżeli ustanowiła rzeczywiste miejsce zamieszkania w tym państwie, a „przebywa” w nim, jeżeli w następstwie odpowiednio długiego trwałego pobytu w tym państwie członkowskim stworzyła z nim więzi porównywalne z tymi, które są wynikiem posiadania miejsca zamieszkania (wyrok z dnia 17 lipca 2008 r., Kozłowski, C-66/08, EU:C:2008:437, pkt 54).
- 35 W drugiej kolejności, jeśli chodzi o drugi z warunków ustanowionych w art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584, jak już stwierdził Trybunał, z brzmienia tego przepisu wynika, że każda odmowa wykonania europejskiego nakazu aresztowania wymaga prawdziwego zobowiązania się przez wykonujące nakaz państwo członkowskie do wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec osoby, której dotyczy nakaz. Wynika z tego, że każda odmowa wykonania europejskiego nakazu aresztowania musi zostać poprzedzona zweryfikowaniem przez wykonujący nakaz organ sądowy możliwości rzeczywistego wykonania wspomnianej kary pozbawienia wolności zgodnie z jego prawem krajowym. W przypadku

gdy wykonujące nakaz państwo członkowskie nie może zobowiązać się do rzeczywistego wykonania wspomnianej kary, wykonujący nakaz organ sądowy jest zobowiązany do wykonania europejskiego nakazu aresztowania, a tym samym do przekazania osoby, której dotyczy nakaz, wydającemu nakaz państwu członkowskiemu (wyrok z dnia 29 czerwca 2017 r., Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, pkt 22).

- 36 Jeśli wykonujący nakaz organ sądowy stwierdzi, że spełnione są oba przypomniane wyżej warunki, musi on dokonać oceny, czy istnieje prawnie chroniony interes uzasadniający wykonanie kary orzeczonej w wydającym nakaz państwie członkowskim na terytorium wykonującego nakaz państwa członkowskiego (zob. wyrok z dnia 17 lipca 2008 r., Kozłowski, C-66/08, EU:C:2008:437, pkt 44). Ocena ta umożliwia wspomnianemu organowi uwzględnienie celu realizowanego przez art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584, jak zostało to wskazane w pkt 33 niniejszego wyroku.
- 37 Z powyższych rozważań wynika, że z przyznanej wykonującemu nakaz organowi sądowemu możliwości odmówienia na podstawie art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584 przekazania osoby, której dotyczy nakaz, można skorzystać wyłącznie wtedy, gdy ten organ sądowy, po zweryfikowaniu, po pierwsze, czy dana osoba jest objęta zakresem stosowania tego przepisu w rozumieniu określonym w pkt 34 niniejszego wyroku, a po drugie, czy kara pozbawienia wolności orzeczona w wydającym nakaz państwie członkowskim wobec tej osoby może zostać rzeczywiście wykonana w wykonującym nakaz państwie członkowskim, stwierdzi, że istnieje uzasadniony interes w tym, by kara orzeczona w wydającym nakaz państwie członkowskim została wykonana na terytorium wykonującego nakaz państwa członkowskiego.
- 38 W sprawie w postępowaniu głównym sąd odsyłający ustalił, że M.S. Sut ma miejsce zamieszkania w Belgii w rozumieniu art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584. Należy zatem uznać, że pierwszy warunek zastosowania art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584 jest spełniony.
- 39 W odniesieniu do drugiego warunku sąd odsyłający stwierdził, że naruszenia, które leżą u podstaw europejskiego nakazu aresztowania, są zagrożone w Belgii nie karą pozbawienia wolności, lecz karą grzywny.
- 40 Tymczasem, jak wynika z brzmienia przedstawionego pytania, sąd odsyłający uważa, że okoliczność ta oznacza, iż Królestwo Belgii nie może zobowiązać się do zapewnienia wykonania tej kary zgodnie z jego prawem krajowym w rozumieniu art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584.
- 41 W tym względzie należy w pierwszej kolejności zaznaczyć, że art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584 nie zawiera żadnego elementu, który pozwalałby na interpretowanie ustanowionego w tym przepisie drugiego warunku w ten sposób, że stanowi on automatycznie przeszkodę w tym, aby organ sądowy wykonującego nakaz państwa członkowskiego mógł odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania, jeśli prawo tego państwa członkowskiego przewiduje jedynie karę grzywny za przestępstwo, które stanowi podstawę wydania wspomnianego nakazu. Jak wynika bowiem z samego jego brzmienia, przepis ten wymaga po prostu, aby wykonujące nakaz państwo członkowskie zobowiązało się do wykonania kary pozbawienia wolności przewidzianej w wydanym europejskim nakazie aresztowania zgodnie ze swoim prawem krajowym.
- 42 W drugiej kolejności należy przypomnieć, że państwa członkowskie, w przypadku gdy postanawiają transponować art. 4 decyzji ramowej 2002/584 do prawa wewnętrznego, dysponują w ramach wprowadzania w życie tego przepisu, a w szczególności jego pkt 6, pewnym zakresem uznania (zob. podobnie wyrok z dnia 6 października 2009 r., Wolzenburg, C-123/08, EU:C:2009:616, pkt 61).
- 43 W tym kontekście, jak już orzekł Trybunał, ustawodawca krajowy, który korzystając z możliwości określonych w art. 4 wspomnianej decyzji ramowej, decyduje się na ograniczenie sytuacji, w których jego wykonujący nakaz organ sądowy może odmówić przekazania osoby, której dotyczy nakaz,

wyłącznie wzmacnia wprowadzony przez tę decyzję ramową system przekazywania, z korzyścią dla przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości (wyrok z dnia 6 października 2009 r., Wolzenburg, C-123/08, EU:C:2009:616, pkt 58).

- 44 Ograniczając sytuacje, w których wykonujący nakaz organ sądowy może odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania, taki ustawodawca ułatwia bowiem tylko przekazywanie osób, których dotyczy nakaz, zgodnie z zasadą wzajemnego uznawania ujętą w art. 1 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584, która stanowi podstawową zasadę wprowadzoną przez tę decyzję ramową (wyrok z dnia 6 października 2009 r., Wolzenburg, C-123/08, EU:C:2009:616, pkt 59).
- 45 Ustawodawca krajowy państwa członkowskiego może zatem wprowadzić w życie przewidzianą w art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584 podstawę fakultatywnej odmowy wykonania, przewidując, że w przypadku gdy przestępstwo będące podstawą europejskiego nakazu aresztowania podlega w tym państwie członkowskim tylko karze grzywny, to owo państwo członkowskie nie może do celów wspomnianego artykułu zobowiązać się do wykonania kary pozbawienia wolności.
- 46 Jak już bowiem Trybunał orzekł, o ile ustanowiona w art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584 podstawa fakultatywnej odmowy wykonania ma przede wszystkim na celu umożliwienie przypisania szczególnej wagi zwiększeniu szans resocjalizacji osoby, której dotyczy nakaz, po wykonaniu kary, na którą została ona skazana, o tyle taki cel – bez względu na to, jak jest ważny – nie może wykluczać, by państwa członkowskie podczas transponowania tej decyzji ramowej ograniczyły w sposób zgodny z podstawową zasadą wymienioną w art. 1 ust. 2 tej decyzji ramowej sytuacje, w których powinna istnieć możliwość odmowy przekazania osoby objętej zakresem stosowania wspomnianego art. 4 pkt 6 (zob. wyrok z dnia 6 października 2009 r., Wolzenburg, C-123/08, EU:C:2009:616, pkt 62 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 47 W trzeciej kolejności – o ile przyjmując art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584 prawodawca Unii chciał umożliwić państwom członkowskim, w celu ułatwienia resocjalizacji osoby, której dotyczy nakaz, odmówienie wykonania europejskiego nakazu aresztowania, o tyle określił on jednak w tym samym przepisie warunki zastosowania tej podstawy odmowy wykonania, w tym w szczególności zobowiązanie państwa wykonującego nakaz do zapewnienia rzeczywistego wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec osoby, której dotyczy nakaz, w celu zagwarantowania wykonania orzeczonej kary i uniknięcia w ten sposób wszelkiego ryzyka bezkarności tej osoby.
- 48 Wreszcie należy zaznaczyć, podobnie jak uczynił to rzecznik generalny w pkt 82 i 83 opinii, że żaden przepis decyzji ramowej 2008/909 nie może mieć wpływu ani na zakres, ani na szczegółowe zasady stosowania podstawy fakultatywnej odmowy wykonania, o której mowa w art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584. O ile zgodnie z jej art. 25 przepisy decyzji ramowej 2008/909 mają odpowiednio zastosowanie do wykonywania kar, w przypadku gdy państwo członkowskie zobowiąże się do wykonania kary zgodnie z art. 4 ust. 6 tej decyzji ramowej 2002/584, o tyle prawodawca unijny przewidział wyraźnie, że przepisy te mają zastosowanie jedynie w zakresie, w jakim są zgodne z przepisami tej ostatniej decyzji ramowej.
- 49 W tych okolicznościach do wykonującego nakaz organu sądowego, który jako jedyny jest właściwy do dokonywania wykładni prawa krajowego, będzie należało, zgodnie z pkt 36 niniejszego wyroku, upewnić się w trakcie weryfikacji, jaką powinien on przeprowadzić do celów wydania odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania na podstawie art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584, czy mimo że przestępstwo będące podstawą europejskiego nakazu aresztowania podlega na mocy prawa krajowego tylko karze grzywny, to jednak prawo to umożliwia rzeczywiste wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej przez wydające nakaz państwo członkowskie wobec osoby, której dotyczy europejski nakaz aresztowania.

- 50 W świetle powyższych rozważań na przedstawione pytanie należy odpowiedzieć, że art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584 należy interpretować w ten sposób, że w przypadku gdy, tak jak sprawie rozpatrywanej w postępowaniu głównym, osoba, której dotyczy europejski nakaz aresztowania wydany w celu wykonania kary pozbawienia wolności, ma w wykonującym nakaz państwie członkowskim miejsce zamieszkania oraz posiada w nim więzi rodzinne, społeczne i zawodowe, wykonujący nakaz organ sądowy może, ze względów związanych z resocjalizacją wspomnianej osoby, odmówić wykonania tego nakazu, nawet jeśli przestępstwo będące podstawą wspomnianego nakazu jest zgodnie z prawem wykonującego nakaz państwa członkowskiego zagrożone tylko karą grzywny, o ile zgodnie z tym samym prawem krajowym okoliczność ta nie stoi na przeszkodzie temu, by kara pozbawienia wolności orzeczona wobec osoby, której dotyczy nakaz, została w tym państwie członkowskim rzeczywiście wykonana, czego ustalenie należy do sądu odsyłającego.

W przedmiocie kosztów

- 51 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 4 pkt 6 decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi, zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r., należy interpretować w ten sposób, że w przypadku gdy, tak jak sprawie rozpatrywanej w postępowaniu głównym, osoba, której dotyczy europejski nakaz aresztowania wydany w celu wykonania kary pozbawienia wolności, ma w wykonującym nakaz państwie członkowskim miejsce zamieszkania oraz posiada w nim więzi rodzinne, społeczne i zawodowe, wykonujący nakaz organ sądowy może, ze względów związanych z resocjalizacją wspomnianej osoby, odmówić wykonania tego nakazu, nawet jeśli przestępstwo będące podstawą wspomnianego nakazu jest zgodnie z prawem wykonującego nakaz państwa członkowskiego zagrożone tylko karą grzywny, o ile zgodnie z tym samym prawem krajowym okoliczność ta nie stoi na przeszkodzie temu, by kara pozbawienia wolności orzeczona wobec osoby, której dotyczy nakaz, została w tym państwie członkowskim rzeczywiście wykonana, czego ustalenie należy do sądu odsyłającego.

Podpisy